

**MERKNADSSKJEMA - FORSLAGSSTILLERS KOMMENTARAR TIL MERKNADER OG INNSPEL -
REGULERINGSPLAN – OFFENTLEG ETTERSYN**

Plannavn	Manger Industriområde, Kjebogen
Arealplan-ID	1260-2015 100
Saksnummer	
Utarbeidet av	Arkoconsult AS
Datert/Revidert	31.08.2016

Avsendar	Hovedpunkt i merknad / uttale	Forslagsstillers kommentar
1 HFK, regionalavd. planseksjon, 26.01.2016	<p><u>Areal og transport</u> Planen opnar opp for industri med tilhøyrande lager og kontor utan avgrensing for kor mykje kontorarbeidsplassar som kan etablerast. Hordaland fylkeskommune ber om at det vert sett eit tal på kor mykje kontorarbeidsplassar som kan etablerast i området.</p> <p><u>Landskap, arkitektur og estetikk</u> Planområdet ligg i strandsona langs Mangerfjorden. Området er eit viktig utfartsområde og har regionale friluftsverdiar. Planområdet ligg også innanfor det regionale landskapsområde Hellosen. I planen som ligg føre vert det opna opp for industribygging med store volum og høgder. Utbygga har store fjernverknader og vil vere svært synlig i landskapet. Det er sett krav om god materialbruk og terrengetilpassing av tiltaka. Det er viktig at desse føresegningene vert vidareført i det vidare arbeidet.</p> <p><u>Kulturminne og kulturmiljø</u> Hordaland fylkeskommune har vurdert saka som regional styringsmakt for kulturminne og har per i dag ikkje kjennskap til automatisk freda eller andre verneverdige kulturminne i innanfor planområdet. Dei vurderer også potensiale for funn av nye automatisk freda kulturminne som lite og har difor ingen avgjerande merknader i saka, utover at ein under opparbeiding av arealet søker å unngå inngrep i/skade på eventuelle kulturlandskapstrekk som steingardar, eldre vegar/stiar, bakkemurar, ruinar/tufter m.m.</p> <p>Elles gjer dei merksam på meldeplikta etter kulturminnelova § 8, 2. ledd. Dersom automatisk freda kulturminne som gjenstandsfunn, flekkar med trekol eller konstruksjonar vert avdekt under gjennomføring av tiltaket, må dette straks meldast til Hordaland fylkeskommune, og arbeid stansast til funnet er vurdert. Planen har også vore lagt fram for Bergens Sjøfartsmuseum som den 16.09.2015</p>	<p>Lagt inn tak på maks 15 kontorarbeidsplassar innan føremål BI (industri). Sikra i føresegner, § 2.1.7.</p> <p>Er lagt inn i føresegner; § 1.1.1 – 1.1.3 (Fargebruk og materialvel, m.m.)</p>

	<p>gjennomførte marinarkeologiske undersøkingar innanfor planområdet. Det vart ikkje gjort funn som vert omfatta av kulturminnelova § 14.</p> <p>Hordaland fylkeskommune har ingen vidare merknader til planen når det gjeld kulturminne.</p>	
2 BOH 03.12.2015	<p>BOH vurderer planarbeidet å ikkje kome i konflikt med dei interesser som dei er satt til å ivareta. Dei gjer vidare merksam på at tiltak som bygging, graving, utfylling i sjø samt andre tiltak som kan påverke tryggleik eller framkomelegheit i sjøområdet krev løyve frå BOH og at slike tiltak søkast om i god tid då det ikkje er tilstrekkeleg at det visast i planen.</p>	Tas til orientering.
3 Fiskeri-direktoratet 23.12.2015	<p>Opplys at dei ved oppstart gjorde merksam på at det er registrert gyteområde torsk i Hellosen mellom Toska og fastlandet, og på den andre sida av Grønholmane, ca 800 m i luftline vest for industriområde er det etablert oppdrettsanlegg med oppdrett av matfisk av laks og aure. Dei har òg bede om at tiltak som t.d. sprengning i sjø og strandsone, og utfylling av massar i sjøområde, vert utført på ein skånsom måte m.o.t. gyttetid for torsk (februar – mars) og av omsyn til drift av oppdrettsanlegget.</p> <p>Dei føreset at utfyllingsmassar vert kontrollert for miljøfarlege stoffar før utfylling i sjø. Ifylling av sprengstein i sjøområda medfører risiko for blakking av sjøvatn og nedslamming i tilgrensande sjøområde og dei kan ikkje sjå at risiko og avbøtande tiltak er vurdert i konsekvensutgreiinga. Dei gjer merksam på at blakking av sjøvatn og nedslamming kan representera trugsmål mot fisk og anna liv i sjøen, og føreset at spørsmålet vert teke opp og vurdert som supplement til konsekvensutgreiinga.</p>	KU oppdaterast/rev. i høve til blakking av sjøvatn og nedslamming. Lagt inn krav i føresegner om at utfyllingsmassar vert kontrollert for miljøfarlege stoffar før utfylling i sjø.
4 Kystverket 10.12.2015	<p>Viser til at dei ved oppstart har gjort merksam på at ein må vurdere behov for merking av leia inn til kai og ta høgde for ISPS reglementet som gjeld for hamneanlegg der ein tek i mot fartøy i internasjonal trafikk. Dei kan ikkje sjå at det er gjort noko vurdering av merking av innseglinga i planskildringa. Det er heller ikkje sagt noko om tilkomst og manøvreringsmogelegeheter i hamneområdet. Etter opplysnings frå Radøy-gruppen er det snakk om:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Borerigg (L: 120 m, B: 60m) 1-2 gonger årleg - Store skip (L: 180 m, B: 40m) 1-2 gonger årleg - Store skip og lektore, 10-20 gonger årleg - Kranskip, 8-12 gonger årleg <p>Dei har bede sine losar om å vurdere dette i høve til framkomelegheit og tryggleik i innseglinga. Innseglinga til den planlagde industrihamna er ganske trøng som følge av relativt grunt område aust for Grønholmane (rundt 8-10m). Avhengig av om det er riggar med eller utan eiga framdrift vil kravet til djupne ligge mellom -10 til -16 m. Slik tilhøva er i innseglinga i dag vil det vere særskilt.</p>	Konsulent vil ta kontakt for Kystverket for utarbeiding for merkeplan. Elles lagt inn rekkjefølgjekrav i føresegner, § 1.7.13.

	<p>vanskeleg å ta inn riggar, mest sannsynleg er det for grunt til å gjennomføre det i det heile.</p> <p>Vidare ser dei at det vil vere utfordrande å ta inn større skip som ikkje er godt utstyrt med trøstarar. Kystverket tilrådar difor at innseglinga vert utdjupa aust for Grønholmane for å få eit større manøverområde ved ankomst og avgang. Avhengig av kva løysing ein vel bør ein sette opp navigasjonsmerker som markerar 8 m-koten aust for Grønholmane. Det må i så tilfelle utarbeidast ein merkeplan som skal godkjennast av Kystverket Vest. Kystverket kan bistå utbyggjar med å utforme ein slik plan.</p>	
5 Statens vegvesen 13.01.2015	<p>Grunna dårlig standard og manglande tilbod til gåande og syklande på vegstrekninga til Selfallet meiner dei at plangrensa må utvidast til å gjelde fylkesveg 410 mot Selfallet og Manger.</p> <p>Vektlegg også at det må setjast av nok areal til offentleg veggrunn og vegareal i planen og at Handbok N100 Veg- og gateutforming måtte leggast til grunn for planlegging av trafikkareal.</p> <p>Fv410 frå Manger til Toska er smal og manglar tilbod til mjuke trafikantar samt at ein bør få med trafikkgrunnlaget frå hyttefelt og båthamn. Dei meiner difor at planen må sendast på ny høyring når vurderingane er lagt inn i planen fordi konklusjonen i konsekvensvurderinga er viktig for den samla vurderinga av planforslaget.</p> <p>Viktig å få på plass gang- og sykkelveg frå bustadområdet på Langhøyane og ut til Kjebogen for å sikre trafikksikker tilkomst til friluftsområdet med bade- og fiskeplassar og at om dei 280 m med vegareal til Langhøyane ikkje skal omfattast av planen må det grunngjenvært betre for dette i planskildringa.</p> <p>Viser til at dei godta at rekkjefølgjekrav i føresegner om bygging av fortau til Langhøyane vert knytt til byggetrinn 2, felt BI2, men at dette i tillegg også må gjelde BI3. Og i tillegg må planområdet (vegareal) utvidast til Langhøyane. Det er difor knytt motsegn til omsynet til trafikktryggleik.</p> <p>Vegetasè og bredde: Vidare saknar dei drøfting av trasè for fortau (kva side av vegen), men kan godta 6 m veg i staden for 6,5 m.</p> <p>Byggjegrense: Skal gjelde frå midten av fortau i staden senter veg (grunna at det ikkje er teke omsyn til areal til fortau).</p> <p>Utforming av kryss med meir: Siktliner må utvidast til 10 x 54 m og fortau inn på avkjørsle trekkast attende ei billengde for å sikre trafikksikker kryssing for</p>	<p>Konsulent har forstått det slik at rekkjefølgjeforesegner knytt til felt BI2 har vore tilstrekkeleg for å sikre vidare regulering og utarbeiding av veg, fortau til Langhøyane.</p> <p>Er sett av 2,5 m til AVG langs Fv410.</p> <p>Planskildring reviderast med tanke på trafikkgrunnlaget frå hyttefelt og båthamn. Når det gjeld biltrafikk forutset ein at trafikk knytta til hyttefelt og båthamn er teke med i grunnlaget for oppgjeve ÅDT.</p> <p>Planskildring rev. med betre grunngjenværing.</p> <p>Som tidlegare nemnd er det knytt rekkjefølgjeforesegner til fortau vidare til Langhøyane. BI3 er ikkje teke med her.</p> <p>Planskildring rev. med betre drøfting.</p> <p>Er lagt inn 2,5 m AVG innafor fortau som sikrar areal til fortau.</p> <p>Siktliner rev. frå 6 x 54 m til 10 x 54 m og fortau vert trekt inn tilsvarannde.</p>

<p>mjuke trafikkantar. Før planen vert vedtatt må det utarbeidast tekniske teikningar som viser at krysset/veganlegget kan byggjast som planlagd.</p> <p>Plankart; innspel til punkt i plankartet som bør endrast:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Avkørsel til eidegn gnr. 45 bnr. 12 skal etter vår vurdering ha 4 meter radius. Litt lenger sør-aust er det regulert som gangtilkomst til same eidegdomen. Dersom det som er regulert som gangtilkomst tidlegare er avkørsel, må denne ha stengesymbol. • Byggjegrensa på 15 meter må visast frå midten av fortau. • Siktsone i kryss/avkørsel må rettast i samsvar med motsegn. <p>Er elles div. feil i teiknforklaringa der nokre symbol manglar eller har flytta seg: Stengesymbolet er på feil plass, det er feil symbolbruk for stenging av avkørsel og stolper og gjerder er ikkje lagt inn i teiknforklaringa.</p> <p><u>Føresegner;</u> Rekkefølgjekravet må ha med BI3 i tillegg til BI2. Føresegner viser til SKV 3, men ikkje SKV3 i plankartet.</p> <p>Oppsummering; Det er motsegn knytt til omsynet til</p> <ul style="list-style-type: none"> • Trafikktryggleik, særleg for mjuke trafikkantar. Planområdet må utvidast til også å gjelde fylkesveg 410 med fortau fram til reguleringsplan for Langhøyane bustadområde. • Byggjegrensa for knapp, ikkje tatt nok omsyn til areal som går med til fortau. • Rekkefølgjekrav knytt til byggetrinn 2, felt BI2, skal i tillegg også må gjelde felt BI3. <p>Utforminga av avkørsla frå industriområdet til fylkesveg 410. Avkørsla må utformast som kryss i samsvar med handbok N100.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Avkørsle endra til 4 m radius. Gangtilkomst til 45/12 er vist med føremål gang-/sykkelveg og er dermed ikkje lenger køyreveg. • 15 m byggjegrense frå senter fortau er lagt inn. • Siktsone retta til 10 x 54 m. <p>Stengesymbol kan rettast om det er feil. Gjerde og stolper er fjerna frå plankartet (heller ikkje med i teiknforklaringa).</p> <p>BI3 er ikkje lagt til i rekkefølgjekrav. SKV3 retta til SKV2.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Er lagt inn rekkefølgjekrav, BI2, med krav om at fv410 vert opparbeidd med fortau frå planområdet til eksisterande fortau ved Selfallet (utløysar krav om detaljplan). • 15 m byggjegrense frå senter fortau er lagt inn. • BI3 er ikkje lagt til i rekkefølgjekrav. • Avkørsla frå industriområdet er utforma i samsvar med handbok N100. Siktsone retta til 10 x 54 m.
--	---

<p>6</p> <p>Fylkesmannen, (00.00.2016)</p>	<p>Fylkesmannen meiner konsekvensar for natur, landskap og friluftsliv er undervurdert i den framlagte planen, og at konflikten knytt til planlagt arealbruk er større enn det som går fram av høyningsdokumenta.</p> <p>Støy</p> <p>Meiner at støyrapport har vurdert støysjenanse til å vere noko for lav og at døgn med anløp av skip og mykje aktivitet utandørs vil gje høgare støynivå, men framleis under gjeldane grenseverdiar. Rår difor til at føresegns 1.5.2 vert omformulert/endra til:</p> <p><i>«Grenseverdiane gitt i tabell 3 for «øvrig industri» i Miljødirektoratets retningslinjer T1442/2012 gjeld for planen.»</i></p> <p>Vidare at føresegns 1.5.3 endrast til:</p> <p><i>«Grenseverdiar for støy i frå bygg- og anleggsverksemد i kapittel 4 i Miljødirektoratets retningslinje T-1442/2012 gjeld for planen, med følgjande tillegg: Støygrensene omfattar også trafikk i anleggsperioden. Sprenging kan skje på verkedagar mellom kl. 0700 og kl. 1600. For opparbeiding av kai er det tillate spunting og djupkomprimering av massar mellom kl. 0700 og kl. 2300.»</i></p> <p>Utfylling i sjø</p> <p>Fylkesmannen si vurdering er at det bør søkjast om utfylling. Store tiltak som medfører fare for spreieing av reine sediment er også ei miljøulempe og det er mogleg at tiltaket må handsamast etter forureiningslova.</p> <p>Naturmangfald</p> <p>I 2014 blei det registrert hekkande sandsvale (kategorisert som NT i raudlista for 2015) i den sørlege skråninga av Gerhardspollen. Bør difor takast omsyn til dette når det skal etablerast fortau langs Toskavegen.</p> <p>Trafikktryggleik</p> <p>I kommunen sitt vedtak om å leggje reguleringsplanen ut for første gongs høyring og offentleg ettersyn, blei det sett vilkår om at tilhøve for mjuke trafikantar til badeplassen og friluftsområdet Trettholmen måtte vurderast i konsekvensutgreininga. Utgreininga på dette punktet er slik vi ser det ikkje god nok. Det er viktig med ei gjennomarbeidd konsekvensutgreiing for å kunne vurdere kva tryggleiktiltak som er naudsynt.</p>	<p>Støy</p> <p>Føresegner er endra i samsvar med FM sin merknad.</p> <p>Utfylling i sjø.</p> <p>§ 1.3.1 i føresegner er supplert med; <i>«... Utfullingsmassar skal kontrollerast for miljøfarlege stoffar før utfylling i sjø.»</i></p> <p>Naturmangfald</p> <p>Fortau er planlagd på sørsida av Toskavegen og vil ikkje få innverknad på Gerhardspollen (er vist AVG, Anna Veggrunn Grøntareal, mellom veg og poll).</p> <p>Trafikktryggleik</p> <p>KU er rev. og meir utfyllande i høve til trafikktihøva for mjuke trafikantar til badeplassen og friluftsområdet Trettholmen</p>
<p>7</p> <p>Ida og Audun Sjøstrand 31.12.2015</p>	<p>Har følgjande kommentarer til planforslag, revisjon C datert 05.11.15;</p> <p>Planforslaget er ikkje i samsvar med kommuneplanen (KPA) sine føresegner. KPA krev at planlegging og tiltak skal underordne seg viktige landskapstrekk på staden. ”Byggje- og anleggstiltak skal ikkje bryte åsprofilar, landskaps-silhuettar og horisontliner. Naturgevne og kulturskapte element som fungerer som blikkfang i landskapet, skal bevarast og styrkast. Bygge- og anleggstiltak</p>	<p>Planområdet er regulert til industri og er i samsvar med overordna kommuneplan. Er også delvis planert frå tidlegare bruk som næring (Jotun).</p>

<p>som vert eksponert i landskapet skal plasserast og utformast slik at dei tek i vare heilskapen i natur- og kulturlandskapet. Dette gjeld særskilt ved tiltak som ligg ved og vert eksponert frå sjø</p> <p>Planforslaget er ikkje vurdert mot rikspolitiske retningsliner om planlegging i kyst- og sjøområde. Ikkje teke omsyn til rikspolitiske retningsliner om planlegging i kyst- og sjøområde, noko som er høgst kritikkverdig.</p> <p>Inngrepet i naturområde i sjø er langt meir omfattande enn utreda og er dermed ikkje tilstrekkeleg belyst. I kapittel 5 i rapporten hevdes det at influensområdet av planforslaget ligger i randsonen til det registrerte gyteområdet Hellosen. Det er imidlertid ikkje kommentert at planforslaget legg opp til inngrep i heile den delen av planområdet som ligg i sjø (ca. 50 daa) ved at dette omregulerast frå naturområde i sjø til hamneområde i sjø. Inngrepet i naturområde i sjø synes difor å vere langt meir omfattande enn utgreia, og konsekvensane av planforslaget er dermed ikkje tilstrekkelig belyst.</p> <p>Det er ikkje samsvar mellom illustrasjonene i planforslaget og det som er heimla i kart og føresegner. Planskildring inneholder illustrasjonar som viser to monteringshaller med ulik høgd med ein samla grunnflate på ca 8 000 m². Men plankart og føresegner opnar for langt større utbygging enn vist på illustrasjonene; ca. 11 600 m² og byggjehøgd opp til c+ 47,5 m i heile BI1, og ingen begrensning på plassering av bygningar innanfor BI1. Heller ingen begrensningar storleik på hallar, ingen føresegner som tilsier at den eine hallen skal vere lågare enn den andre. Det tillatast ein rekke bygg og installasjoner som ikkje er vist på illustrasjonane. Inkludert ein 60 m høg kran, med 100 meter bom, 6 800 m² bygningsmasse på BI2 og BI3, dette gjelder med ubegrensa høgd, flatplanering av 40 daa kupert terreng, samt mellombelse tiltak som pukkverk. Det er eit grunnleggande prinsipp at illustrasjonar til reguléringsplaner skal vise maks utbygging. Dei kan ikkje sjå at det er synliggjort for beslutningstakarne eller berørte partar kva planforslaget faktisk inneber. Er kritisk til at rádmannen anbefalar at eit planforslag med så vesentlege manglar leggast ut til offentleg ettersyn.</p> <p>Dei anser at eit vedtak i tråd med planforslaget vil hindre ein positiv framtidig utvikling i området.</p> <p>Konsekvensutgreiinga tar svært lite omsyn til dei 16 husene og hyttene som ligg i umiddelbar nærhet av planområdet. Toskavegen 221 (grn.45/18) er ikkje en fritidsbustad slik konsekvenutgreiinga hevder. Eigedomen beskattast som landbrukseigedom med kommunale avgifter for heilårsbustad. Konsekvensutgreiinga viser bekymring for turstien til Skageneset men ikkje til</p>	<p>Det var også kaiområde i det aktuelle området då Jotun dreiv verksemd her, sjølv om det kaiområde er betydeleg utvida i dette planframlegget. Plankonsulent ser det difor som naturleg at det er hamneområde i det aktuelle området, noko som også er naudsynt i høve til den verksemd som no er planlagd i her.</p> <p>Illustrasjonar syner dei to hovedbygga, monteringshallane, med planlagd storleik og maks høgd (på eine bygget). Kran er ikkje vist. Elles ligg det ein del eksisterande bygg i planområdet og desse vert vidareført og nytt i nytt planframlegg.</p> <p>Maks utnytting vert på 11.550 m². Trekk ein ifrå monterings-hallane, eksisterande bygg samt ca 1500 m² parkering; 11.550 m² – 8000 – 1500 = 2050 m². Dersom dette samlast i eit bygg kan det verte 40 x 50 m. Er ikkje planlagd større bygg/hallar utover dei 2 framfor kaiområde.</p> <p>45/18 er registrert som fritidsbustad.</p>
---	---

	<p>dei to småbåthamnane i Mangerøy og på Mangersholmen, badeplassane i Rossnesbukta, ved Toskvegen og på Trettholmen (Bergen og Omland friluftsråd) og ikkje minst fiskeplassane langs Toskavegen, på Mangersholmen, Trettholmen og Maggo samt fisket i fjorden, både yrkes- og fritidsfisket.</p> <p>Forslagsstiller vektlegg framtidige arbeidsplassar som eit viktig argument for å vedta planen, men forslagsstiller tar imidlertid ikkje inn over seg dei negative økonomiske ringverknadane planen fører med seg. Det som på sikt vil gå tapt ved å åpne for en utbygging i det omfang som planforslaget legg til rette for, vil etter deira skjøn overskuggje dei kortsiktige gevinstene ved å tillate utbygginga. Av omsyn til framtidig utvikling i området bør området regulerast til utbygging i forsvarlig omfang, i tråd med KPA. Dette vil hindre øydeleggjande inngrep i eit viktig naturområde, samt redusere den skjemmande verknaden av anlegget.</p> <p>Konklusjon</p> <p>Meiner det må framgå klart og tydeleg i kva grad planforslaget bryt med føresegnene til kommuneplanen og planforslaget må vurderast opp mot føresegnene i rikspolitiske retningsliner om planlegging i kyst- og sjøområde. Planforslagets reelle omfang må leggast til grunn ved en ny utgreiing av konsekvensar for naturmangfald. Kart og føresegner må gjerast i samsvar med planskildringa sine illustrasjoner ved at det omfanget som er illustrert låast gjennom begrensningar nedfelt i kart og føresegner. Meiner det ville vere galt av Radøy kommune å tillate ein massiv og skjemmande verftsindustriutbygging på Jotunomten når det strider så sterkt mot kommunens eige kommuneplan, mot viktige verneinteresser, mot statlige retningsliner og gjeldande lovverk og i tillegg etter deira skjøn vil øydeleggje for ein positiv framtidig utvikling i området på sikt.</p>	
8 Karen Kristiansen for Margit Kristiansen 23.12.2015	<p>Viser til motteke detaljregulering - Mangerøy industriområde - Kjebogen - 1. gongs høyring og offentleg ettersyn og fremjer motsegn til planforslaget.</p> <p>Grunnen for motsegna er som fylgjer:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. I samband med Margit Kristiansen (enkje etter Kasper Kristiansen) sin 1/3 eigarskap/heimel til gnr/bnr 45/42, er det i brevs form sendt innspel (krav) både til tiltakshavar sin advokat (Advokatpartner) og arkitekt (Arkoconsult). Innspelet er elles registrert i kommunens saksarkiv. 2. Innspelet er ikkje svart på, verken av advokat eller konsulent 3. Innspelet er ikkje gjenspegla i føreliggjande detaljregulering. 	<p>Omhandlar veg- og bruksrett til naust inne på planområdet. Må avklarast privatrettsslig.</p>

9 John Arild Mangerøy 04.01.2016	Som deleigar i eigedom 45/42 så må tilkomst til eigedom ivaretakast. Det er tinglyst vegrett til naust. Ser på nye skisser at bygga vert bygd lenger sør enn det var stipulert tidlegere. Alternativt må utbyggjar flytte naust til ny lokalitet i området. Det må der være vegrett til eigedom/naust.	Å flytte fnaust til ny lokalitet i området kan vere i eit alternativ. Må avklarast privatrettslig.
10 Malin Refsdal Sandnes 30.12.2015	Påpeikar manglande informasjon tidleg i prosessen, fekk tilsendt mail seint i prosessen etter at dei sjølv etterlyste dette hos kommunen. Ønskjer bilete frå si tomt for å sjå korleis dei nye hallane vil påverke deira utsikt. Er bekymra for trafikktryggleiken då mange kører forbi deira innkøyrsle over fartsgrensen (50 km/t). Reknar med at det nye industriområdet vil føre til meir tungtrafikk og ønskjer difor utbetrande tiltak for deira vegsituasjon. Evt. en fartsdump.	